

Instructie & antwoorden bij het dossier Majid Nabeel

U kunt op verschillende manieren de les insteken.

1. Over het dossier praten.
2. De opdrachten maken; in één les of verdeeld over een aantal lessen.

Achtergrondinformatie

Majid is 19 jaar. Hij heeft de Havo afgerond. Zijn moeder is overleden en zijn vader woont in het buitenland. Majid is in Nederland achtergebleven en was tot voor kort woonachtig bij zijn oom. Door te gaan samenwonen met zijn nieuw verworven vriendin (34 jaar) probeert hij zijn situatie te wijzigen. Hij wil eigenlijk geen relatie met deze vrouw, maar de contacten van de vrouw en het leven wat hij met haar heeft zorgt voor luxe. Majid heeft veel ambitie. Hij wil voor zijn 40ste zijn eerste miljoen. Hij voelt zich erg aangetrokken tot rijkdom. Hij werkt zwart maar heeft ook een BV van een ander op zijn naam staan, want dat zou snel en gemakkelijk geld verdienen zijn.

Majid samengevat:

- Hij is een zeer gedreven jongen. Hij werkt hard en heeft er alles voor over om in een betere leef/woon situatie te komen. Majid droomt van een betere toekomst; hij wordt miljonair voor zijn 40ste.
- Hij is vindingrijk, schroomt niet om door middel van anderen zijn beoogde doelen te halen. Hij houdt zich niet altijd aan de spelregels van onze samenleving (zoals zwart werken).
- Hij kan slecht de gevolgen inschatten van zijn handelen.
- Hij begrijpt niet altijd wat er in brieven staat, ook reageert hij niet op berichten van instanties.
- Hij legt prioriteiten (vanuit het perspectief van zijn financiën) veelal verkeerd.

In de dossiers spelen vaak allerlei zaken door elkaar. Schuldenproblematiek kan een (onderdeel van de) oorzaak zijn van een stuk gelopen relatie, slechte gezondheid of (psychisch) ziek zijn, veel thuiszitten, uitval studie of werkeloos zijn of geen of slechte woonruimte hebben.

We weten uit onderzoek dat hoe eerder er hulp wordt gezocht voor problemen bij professionals hoe beter er veelal geholpen kan worden.

Meer info online

- Per levensfase of per onderwerp meer informatie over financiële zaken.
<http://www.wijzeringeldzaken.nl/>
- Tips & trucs voor jongeren (12-25 jaar) over omgaan met geld.
<http://www.edgie.nl/>
- Hulp bij schulden en wettelijke regelingen van de overheid.
<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schulden>
- In 5 stappen naar een oplossing. <http://www.zelfjeschuldenregelen.nl>
- Onderzoek van het lectoraat Schulden en Incasso van de HU over het werkveld schulden en incasso.
<http://www.onderzoek.hu.nl/Kenniscentra/Sociale-Innovatie/Schulden-en-Incasso.aspx>
- Onderzoek van het Nibud over schulden <http://www.nibud.nl/kennisdiensten/schuldpreventie/jongeren.html>

1. Over het dossier praten

- Document **dossier Majid Nabeel** uitprinten en uitdelen in de klas.

Er zijn een aantal thema's in het dossier waar aandacht aanbesteed wordt.

- Uitgaven
  - Zouden jullie je geld net zoals Majid uitgeven?
  - Hoe denken jullie over het niet betalen van de zorgverzekering?
  - Hebben jullie tips voor Majid voor zijn telefoonrekening?
- Relaties
  - Zouden jullie een relatie gebruiken om er zelf financieel beter van te worden?
  - Hoe denken jullie over de relaties die Majid heeft met verschillende mensen?
- Werk en inkomen
  - Is Majid op de goede weg om zijn droom te verwezenlijken? Wat zouden jullie doen als jullie in de situatie van Majid zitten?
  - Wat vinden jullie van zwart werken? Wat zijn de voor- en nadelen van zwart werken?

2. Opdrachten

- Document **dossier Majid Nabeel** uitprinten en uitdelen in de klas.
- Document **opdrachten Majid Nabeel** uitprinten en uitdelen in de klas.

Er zijn 5 verschillende dossiers. Deze kunnen gelijktijdig in de klas worden ingezet; iedere groep een ander dossier. Of u kunt er voor kiezen om met de gehele klas aan hetzelfde dossier te werken. Hoe vaak de dossiers en opdrachten geprint moeten worden is afhankelijk van het aantal groepen die dit dossier gaan behandelen.

Hot tip

De opdrachten kunnen ook als huiswerk worden meegegeven of binnen zelfstudietijd worden gemaakt. De gemaakte opdrachten kunnen tot een portfolio worden samengesteld.

In het schema hieronder wordt een tijdsindicatie vermeld per opdracht (onder het kopje tijd voor de groepjes). Het is daarnaast mogelijk om de groepen afwisselend door middel van een korte pitch te laten vertellen over hun personage en hun antwoorden op een bepaalde opdracht. Het is raadzaam om hooguit één groep per opdrachtenronde zijn uitkomsten te laten presenteren.

Schematisch overzicht:

	Omschrijving	Tijd voor de groepjes	Klassikale presentatie	Groepsdiscussie
1	Wat zijn de problemen?	30 minuten	10 minuten per opdracht	20 minuten
2	Budgetoverzicht	30 minuten	10 minuten per opdracht	
3	Prioriteren van problemen	20 minuten	10 minuten per opdracht	20 minuten
4	Oplossen van de problemen.	30 minuten	10 minuten per opdracht	30 minuten

Opdracht 1 – Wat zijn de problemen van Majid?

Voor deze vraag hebben de studenten minimaal 30 minuten voor beantwoording (incl. lezen dossier).
 Klassikale presentatie neemt 10 minuten in beslag.
 Voor de groepsdiscussie staat 20 minuten.

Het belangrijkste bij deze opdracht is dat studenten beseffen dat problemen elkaar kunnen versterken of veroorzaken. Maar ook dat financiële problemen vaak het gevolg zijn van een ander probleem of juist problemen veroorzaken. Het tekort komen van geld, hangt vaak samen met het leefpatroon, de bestedingen die worden gedaan of de keuzes die in het leven worden gemaakt. Het is veelal een gedragsprobleem.

De problemen die in het dossier zijn opgenomen zijn de volgende:

Probleem	Omschrijving
Inkomsten en uitgaven	Majid heeft inkomsten maar wel zwart. Hij doet geen aangifte over deze inkomsten. Hij staat al bijna 1.000 euro rood op de en/of rekening. Majid heeft zijn zorgverzekering niet betaald. Hij zal acceptgiro's van het CJIB gaan ontvangen. Majid geeft heel veel geld uit aan luxe.
Leef- en bestedingspatroon	Majid heeft geen zicht op zijn situatie. Hij geeft geld uit wat hij niet heeft en staat helemaal niet stil bij de gevolgen van zijn handelen. Hij leeft in een soort droomwereld waarin hij snel geld wil verdienen om zijn dure leefstijl te kunnen handhaven en verwacht dat het wel goed zal komen. Majid ziet het kopen van luxe goederen als investeringen in zijn bedrijf, terwijl dit op dit moment vooral leidt tot schulden. Zijn relatie met zijn vriendin lijkt vooral gebaseerd op profiteren van, in plaats van echt geven om elkaar.

Opleiding en werk	<p>Majid heeft de Havo afgerond. Hij studeert niet verder. Hij is net directeur geworden van een BV zonder dat hier inkomsten tegen over staan (let op: kan gaan om een zogenaamde schijn BV). Bij het hebben van een BV horen verplichtingen. Het is onduidelijk of Majid dit voldoende beseft.</p> <p>Majid werkt als koerier. Hij heeft geen rijbewijs en wordt zwart betaald. Zwartwerkers zijn tijdens het werken niet verzekerd. Krijg je een (ernstig) ongeluk tijdens het werk dan zit je goed in de nesten. Je moet dan alles zelf betalen. Je bent hier immers niet voor verzekerd. Wanneer je zwartwerkt heb je geen recht op een uitkering als je ziek wordt of je werk verliest.</p>
Woonsituatie	<p>Majid woonde eerst bij zijn oom, maar is met ruzie uit huis gegaan. Hij is vrijwel direct bij zijn vriendin ingaan wonen. De relatie met zijn vriendin wordt o.a. gekenmerkt door regelmatige ruzies (over geld).</p>
Sociaal	<p>Majid laat zich helpen en onderhouden door anderen. Nadeel is dat hij niet volledig open en eerlijk is. Een sociaal netwerk is er mogelijk wel, maar uit de berichten in zijn dagboek komt niet naar voren of dit netwerk heel groot is.</p>
Juridisch	<p>Majid is, zonder zich te verdiepen in de gevolgen, in zee gegaan met een bedrijf. Hij is daar formeel directeur van geworden. Hij is niet op de hoogte van zijn rechten en vooral plichten.</p> <p>Zo lijkt het erop dat hij BTW moet gaan betalen. Gezien zijn financiële situatie is een eventuele BTW afdracht ook niet op te brengen.</p> <p>Als Majid tijdens zijn koerierswerkzaamheden een ongeluk veroorzaakt is hij niet verzekerd doordat hij zwart werkt én rijdt zonder rijbewijs.</p>

Hot tip

Leg tijdens de discussie de nadruk op hoe problemen worden ervaren. Wat zien de studenten als een echt probleem en wat niet? Laat ze uitleggen waarom zij het een probleem vinden.

Vraag naar wat korte termijn en lange termijn problemen zijn en laat ze discussiëren over wat belangrijk is en hoe deze problemen elkaar beïnvloeden.

Opdracht 2 - Budgetoverzicht

Voor deze vraag hebben de studenten 30 minuten voor beantwoording.
 Klassikale presentatie neemt 10 minuten per dossier in beslag.

Voor het budgetoverzicht van Majid moet opgemerkt worden dat het niet volledig is. De studenten weten maar weinig over Majid's cash uitgaven (zwart geld). Majid schrijft een week geleden dat het hebben van cash geld fijn is en dat het veel al naar luxe en mooie producten op gaat.

De volgende inkomsten en uitgaven zijn bekend door Majid's bankafschriften en zijn dagboek:

Inkomsten	Uitgaven	Gemiddeld	
Werk € 800,- Gebaseerd op bericht van 4 maanden terug. Onduidelijk of Majid dit nog steeds verdient. Zorgtoeslag € 78,-	Woonlasten Woont gratis in bij vriendin Verzekeringen Ziektekosten beide maanden niet betaald (zie brief) Abonnement/lidmaatschap Telefoon Telefoon extra belkosten (maand één € 45,35 maand twee € 37,50)	€ 0,- € 152,53 € 175,- € 41,43	Vaste lasten
	Huishoudelijke kosten en overig Eten, drinken en luxe (opgave uit dagboek een week geleden) Eten en drinken volgens bankafschriften (maand één € 89,15 maand twee € 45,23) Kleding (maand één € 98,- maand twee € 0) Cadeaus/uitje (maand één € 653,75 maand twee € 483,91) Onduidelijke opnames bij pinautomaten (maand één € 150,- maand twee € 200,-)	Ongeveer € 800,- cash € 67,19 € 49,- € 568,83 € 175,-	
Totaal		In: € 878,00 Uit: € 2.028,98 Te kort van € 1.150,98	

Het patroon is dat Majid veels te veel uitgeeft. Hij heeft inkomsten uit zijn koerierswerkzaamheden maar dit wordt cash uitbetaald (zwart werk). Hij loopt een risico op een naheffing en een boete van max. € 4.000,- van de Belastingdienst.

De en/of rekening wordt volledig door Majid gebruikt om Anne te overladen met cadeaus, welke ze in feite zelf betaalt. Als het uit zou gaan met Anne heeft Majid geen woonruimte meer, maar hij kan dit (met zijn huidige bestedingspatroon) ook niet betalen.

Hot Tip

Besprek met de klas wat zij zouden opnemen in de inkomsten en uitgaven overzicht. Neem je ook uitgaven zoals een ziektekostenverzekering op ook al betaal je hem niet? En het zwart verdiende geld? Wel of geen rekening mee houden (gaat toch elke maand weer op)? Wat vinden ze van de inkomsten en uitgaven. Is het veel, of weinig? Vinden ze het normaal? Besprek ook welke inkomsten en uitgaven ze missen en waarom het belangrijk is om hier rekening mee te houden.

Vraag of studenten zelf wel eens zo een overzicht hebben gemaakt. Zouden ze het budgetoverzicht voor hun eigen situatie kunnen invullen?

Opdracht 3 – Prioriteren van de problemen

Voor deze vraag hebben de studenten 20 minuten voor beantwoording.
Klassikale presentatie neemt 10 minuten per dossier in beslag.
Voor de groepsdiscussie staat 20 minuten.

De volgorde hieronder zegt niets over wat het belangrijkste probleem zou zijn. Veel antwoorden zijn goed zolang de problemen tegelijkertijd of volgordelijk kunnen worden aangepakt en de eventuele oplossing voor het ene probleem niet de oplossing voor een ander probleem in de weg staat.

De problemen van Majid die gesignaleerd kunnen worden zijn de volgende.

Inkomsten en uitgaven

- Zwart werken
- Overschrijding beltegoed
- Niet sparen
- Korte termijn denken (wat heb ik nu nodig i.p.v. wat zal ik straks nodig hebben)

Leef- en bestedingspatroon

- Roodstand
- Geeft teveel uit aan minder belangrijke dingen
- Luxe en rijkdom is (te) belangrijk
- Financieel onzelfstandig
- Ruziet om geld

Opleiding en werk

- Geen opleiding naast Havo

Woonsituatie

- Afhankelijk van vriendin
- Betaalt niet mee aan woonlasten

Sociaal

- Netwerk lijkt heel beperkt
- Relatie met vriendin lijkt niet zo stabiel
- Zoekt geen professionele hulp (als hij al vindt dat hij hulp nodig heeft)

Juridisch

- CJIB/ Zorginstituut Nederland
- Niet (goed) reageren op brieven
- Belastingdienst

Hot tip

Hier gaat het erom dat de studenten niet uitvoerig gaan praten over hoe ze het probleem gaan aanpakken (dat is de volgende vraag). Het gaat er vooral om dat studenten uitleggen waarom ze dit de top 3 aan problemen vinden. Wat zouden ze zelf als het meest vervelend of het meest ernstig ervaren?

Ook hier speelt weer of ze kijken naar de korte of lange termijn problemen. Je overschrijding van de belbundel is makkelijker opgelost dan je woonsituatie anders regelen.

Opdracht 4 – Oplossen van de problemen van Majid

Voor deze vraag hebben de studenten 30 minuten voor beantwoording.
 Klassikale presentatie neemt 10 minuten per dossier in beslag.
 Voor de groepsdiscussie staat 30 minuten.

In deze opdracht gaat het erom dat de studenten nadenken over wie hen kan helpen bij het probleem. De studenten hoeven het probleem zelf niet op te lossen, maar mogen wel nadenken hoe ze dat zouden doen en met behulp van wie.

Het doel is om inzicht te krijgen in de lokale sociale kaart en te beseffen dat er meerdere instanties zijn die je kunnen helpen, met zeer uiteenlopende problemen. Het helpt als er bijvoorbeeld foldermateriaal van instanties aanwezig is, of studenten via hun smartphone kunnen zoeken of mogen bellen naar verschillende instanties. Zeker het daadwerkelijk contact zoeken met instanties bleek van grote meerwaarde voor de impact van deze lesmethode.

Probleem	Mogelijke oplossing(en)	Organisatie die hierbij zou kunnen helpen	Hoe?
Inkomsten en uitgaven	Overzicht krijgen. Inkomen en uitgaven weer in balans. Opgave doen van zwarte inkomsten. Andere belbundel. (Meer) geld opzij zetten voor nood.	Budgetcoach Geldloket of andere vorm van (laagdrempelige) schuldhulpverlening Belastingdienst Telefoon aanbieders	Er kan op diverse manieren contact gezocht worden met de organisaties.
Leef- en besteding patroon	Roodstand inlopen. Leren prioriteren, wat kan wel en niet en daaraan houden. Meebetalen aan vaste lasten Anne.	Gemeentelijke kredietbank / schuldhulpverlening Maatschappelijk werk Sociale kring	Langs gaan Intake Website Telefoon E-mail Chat Facebook Etc.
Opleiding/ werk	Andere baan zoeken? Weer gaan studeren?	UWV – Werkplein, uitzendbureaus Studiepunten? Wat heb je t.a.v. studieadvies?	

Woonsituatie	Zorgen voor een stabiele woonsituatie passend binnen de financiële mogelijkheden. Of eigen huis zoeken. Of het samenwonen beter gaan regelen.	Sociale kring en Anne Woningbouwvereniging	
Sociaal	Minder profiteren van anderen. Werken aan relatie. Netwerk groter maken. Beter leren omgaan met tegenslag	Maatschappelijk werk Sociale kring JIP	
Juridisch	Informatie inwinnen over rechtspositie (rechten en plichten) betreffende directeurschap. Informatie inwinnen over BTW afdracht en gevolgen daarvan. reageren op brieven. Zorgverzekering en schuld betalen. Bij de Belastingdienst inkomsten opgeven.	Sociaal raadsliden / juridische loket. Kamer van Koophandel Ondernemers loket Ondernemersklankbord Belastingdienst	

Hot tip

Het doel van de oefening is studenten een hulpvraag te laten formuleren. Wat gaat nu niet goed? Wat zou hieraan gedaan kunnen worden? En welke instanties zouden hierbij behulpzaam kunnen zijn? Zo ervaren de studenten dat er hulp mogelijk is en hoe deze hulp aan te vragen. Laat studenten hierbij eigen ervaringen uitwisselen.

Waarvoor hebben ze hulp gezocht? Waren de instanties makkelijk te vinden? Hoe weten ze dat ze bij deze instanties terecht kunnen? Hoe is de instantie bereikbaar? Hebben ze het geprobeerd? Wat kregen ze te horen? Hoe ging dat (zouden ze gewoon binnen kunnen lopen of moesten ze zich aanmelden, moeten ze voorbereid op gesprek komen en wat moesten ze meenemen, etc.)? Heeft de inzet van de instantie geholpen? Hebben ze tips?